

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ 1.

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION 1.

PIK-1. Ч. 3. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 5. січня 1942.

No. 3. Jersey City, N. J., Monday, January 5, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

АМЕРИКАНЦІ ОБУРЮЮТЬСЯ НА КРИТИКУ МОСКОВСЬКОЇ „ПРАВДИ“

ВАШИНГТОН. — Столичні чинники дуже різко zareагувати на безпідставні виступи московської „Правди“ в справі оборони Манілі перед японськими наїздниками. В згаданій газеті якийсь Д. Заславський назвав ген. МекАртура „боягузом“, а цілу тактику американської оборони „Манілі“ „петнівською“. Покvapний комуністичний писакa твердив, що Маніля повинна стати нездобутою так як Ленінград і Тобрук.

Вашингтонські чинники знають, що в Совегах газета не може писати, що захоче. В Москві кожна стаття відбиває погляд уряду або компартії. Отже таку критику вважають офіційною.

Москалі, кажуть у Вашингтоні, забули, що то було з ними тому кілька місяців, як німецька армія захопила величезні простори в дуже короткому часі, а саме балтійські держави, Білорусь і майже цілу Україну, та такі великі міста як Київ, Одеса, Миколаїв, Харків, Брянськ, Смоленськ і т. п. Далі кажуть, що нема жадного порівняння між Філіппінами і ситуацією в Росії. Бо большевики чисельно перевищали німців може в двое або й троє. Вони мали рівнож достатком механізованого приладдя, чим цілком певно дорівнювали німцям. Та проте їх не могли здержати. Ще дивне й те, що така непристойна і неправдива критика шкодить в пору, коли Америка дає масу своєї зброї, повзів та літаків червоній армії.

ТРИ БРАТИ В КАНАДІЙСЬКІЙ АРМІЇ

В рубриці „Вони дають для Канади всьо, що можуть дати“ подає канадський „Український Голос“ про трьох канадських українців, рідних братів, що вступили добровільно в ряди канадської армії. Це: рядовик Г. Олійник, гармаш М. Олійник і гармаш О. Олійник.

На іншому місці згадується за капітана Михайла Сиротюка, теж канадського українця, що є капітаном артилерії і командуючим старшиною проти-повзової батареї.

УКРАЇНЦІ В ПОВІТРЯНІЙ ФЛОТІ

„Новий Шлях“ подає з Едмонтону, що Гері Е. Джонс, командант вербункового осередку, повідомляє, що до канадської воєнної повітряної флотії вступає щораз більше молодих хлопців, особливо тих, що є з українського роду.

ЯПОНЦІ ЗАЯВЛІ МАНІЛЮ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни повідомив, що дня 2. січня (після манільського часу) в год. 3. понодудні, японські війська увійшли до Манілі, столиці Філіппинських Островів. Комунікат згадує, що американські й філіппинські війська виштовкалися з міста перед кількома днями, та що всі оборонні укріплення були вивезені або знищені. Втрата Манілі не означає зменшення опору проти японського наїздника, каже комунікат.

ЧУТИ ПРО ДВОХ ЄПІСКОПІВ

Досі не знати, як є властиво з українською церквою на тих українських землях, що були передіне під большевицькою владою. Знати тільки, що київський митрополит Константин помер у Києві в 1939 році, а живуть: в Одесі архієпископ Анатолій, українець з роду, але змосковщений, а в Полтаві архієпископ Микола, українець, але не дуже виразний.

Українці Активні в Збірковій Кампанії А. Ч. Х.

НЬО ЙОРК. — Газета „Нью Йорк Таймс“ подає звіт про жертвенну поміч чужомовних груп в Нью Йорку в загальній збірковій кампанії, яку веде згадана організація. Зо звіту довідуємося, що ньюйорський відділ АЧХ постановив зібрати \$7,000,000 у все-американській збірковій кампанії, ціллю якої є зібрання \$50,000,000 на користь Американського Червоного Хреста.

Пані Б. Джексон, голова чужомовних груп при АЧХ в Нью Йорку, заявила, що філіппинці, китайці, та греки були першими, що станули активно до збіркової кампанії. Відтак почали організувати збіркові акції в користь АЧХ такі групи: італійська, голландська, українська, польська, чехословацька, британська, французька та мексиканська. Пані Джексон твердила рівнож, що в короткому часі приступлять до активної співпраці групи бельгійська, швейцарська та полуднево-американська.

Не Дозволяють Вертати На Рідну Землю

З цього, що подає чужа преса за часописами, що виходять в Європі, виходить, що німецька влада далі не дає дозволу українським збігцям вертати до Галичини, чи на інші українські землі, що опинились під нацистівською владою. До Львова не вернуло ще багато родин. Бракує українських фахових сил, що вистікали знід большевиків, але їм не дозволяють тепер на поворот. На диво не дозволяють вертати навіть учителям. Це відбивається погано на школах, бо бракує всюди українських учителів. Далі замітне те, що німецька влада ставить перешкоди в організованню українських вищих шкіл у Львові, чи по інших українських містах.

ПОЛЬСЬКИЙ КСЬОНДЗ Дорадником Ген. Франка

Винніпегська „Газета Польська“ подає, що дорадником Ганса Франка, що живе в Кракові й є начальником Генерального Губернаторства, є в церковних справах ксьондз д-р Альфонс Кравчик, поляк з походження, що ще перед вибухом війни прийняв німецьку державну приналежність і записався по-тайно до нацистичної партії. Кравчик має за завдання, пише ця газета, настроювати польських єпископів і польське духовенство прихильно до німецької влади, що йому одначе не вдається.

„ПРОСВІТА“ У БІЛГОРОДІ

В Югославії було повно українців біженців. Були там і давні українські оселі, що жили українським життям, мали свої церкви, газети, школи, народні дома і т. п. Звідаєм і походив Покійний єпископ-патріот Діонізій Наряді, родом з Банки. Що з цього всього тепер остало, не знати. Але в самому Білгороді існує далі „Просвіта“, що заступає інтереси українців, живучих в Югославії.

КАЖЕ, ЩО ВІН Є „БРАТОМ“ ЛІТВІНОВА

БАЛТІМОР (Мд.). — Газета „Сон“ з 29. грудня 1941. р. подає, що мешканець Балтїмору Абрахам Летвін є того переконання, що він є братом по татови теперішнього советського амбасадора у Вашингтоні, Максима Літвінова. Летвін каже, що він також називався Літвінов, але покинув цю назву, коли в 1919. р. став американським горожанином. Та советська амбасада рішучо заперечила, начеб Літвінов мав якогось брата в Америці. Секретар амбасаді заявив, що теперішнє ім'я амбасадора — це революційне ім'я. Тому він не може мати жадного кривняка не тільки в Америці, але також і в СРСР. Летвін далі заявив, що він родився в м. Карлівка, біля Полтави, на Україні, а його брат Максим відзначався великою інтелігенцією та здібностями і мав нахил до соціалістичного руху. Він вженився десь біля 1890. р. Та советська амбасада твердить, що Максим Літвінов не родився в Карлівці в Україні, але в Білостоці, себто в Білорусі. А в 1890. р. не міг женитися, бо мав тоді всього 15 літ. Зате вженився пізніше з Івою Лов, дочкою англійця Сиднея Лова. Большевицькі дипломати ще заперечили, начебто правдиве ім'я Літвінова було Фінкельштайн, хоч світова преса писала, що правдиве ім'я Літвінова є Макс Фінкельштайн-Маер.

КОВДРИ ДЛЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Воєнний Комітет Української Жіночої Ради в Канаді переводить грошеву збірку на закупно ковадр (бленкетс) для канадської армії. Зо звіту цієї Ради довідуємося, що в останніх двох роках 400 українок працювало добровільно й безкорисно в робітні Червоного Хреста. Вони вшили 1,500 річей, а рівнож на правок було до тисячки.

РАНЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕТУН

В листі втрат Королівської Канадської Повітряної Сили з дня 10. грудня є ім'я Л. Буртніка, канадського українця. Він є небезпечно ранений.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918,
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,**Кілько Було Українців Між
Оборонцями Гонг Конгу**

Коли героїчні оборонці Гонг Конгу рано 25-го грудня піддалися, бо не стало їм води, канадійський уряд ще того самого дня оповістив повний список канадійських вояків, що були між залогою міста. Певні відомості є про смерть бригадира Дж. К. Лосона й полковника Генесі. На повну лісту втрат треба буде чекати ще може кілька тижнів. Поки що

варто знати бодай імена оборонців Гонг Конгу. Цей список, який ми тут подаємо, напевно не зовсім повний та точний, бо знаємо, що деякі канадійсько-українські вояки записуються до війська під зангліїшеними іменами. Значить: ми тут подаємо тільки такі назви вояків, що або мають зовсім виразно українські або бодай дуже подібні до українських.

Між членами Канадійської Головної Кватири в Гонг Конгу знаходимо таке українське ім'я: сигналіст Теодор Кирилюк.

У першій відділі полку Винніпег Гренадірс знаходяться такі українські назви вояків: рядовики Павло Арсенич, Михайло Білик, Олександр Боришкевич, Микола І. Царук (Чарук), Джордж А. Галайда (?), Генрі А. Гладич, Іван Г. Губіцький, Степан Каштан (Каштон), Михайло Касіян, Морис В. Ковальчук, капраль Семко Данило Кривенчук, рядовики Василь Кирицький, Михайло Осадчук, Микола А. Осадчук, Франко Осадчук, Микола Павлюк, Петро Проциньський, Йосиф С. Пудло, Фредерик Садова (?), Юрко Сокальський і Михайло Юрко Сокальський, Михайло Сорока, Василь Фостій, Фредерик Гідилевич і Франко Войтович.

У другій відділі (секонд флайт) Винніпегських Гренадірів знаходяться такі українські назви вояків: рядовики Василь Ахтимійчук, Василь Аксенчук, Гриць Бакалюк, Василь Данилюк, Василь Дергак, Іван Ілюк,

Гриць Гавришок, Василь Когут, Михайло А. Кудлович, Павло Лучка, Іван Марущак, Леон Новак (?), Михайло Панько, Микола Пастух, Мекс Школьнік, Василь Шкремеда, Василь Сивик, Олександр Скибинський, Іван Скибинський, Ленард Е. Шварок, капраль Іван Сліпченко, рядовики Волтер Словинський (?), Йосиф Ф. Трасевич (?), Іван Войнарський (?), Степан Захарко, Левин Загарійчук, Йосиф Загара, Михайло Ждан, Іван Зінько, Микола Житарук, Джан В. Попіль і Йосиф Дж. Вовчук.

Між іменами полку Роел Райфлс (з Квебеку) знаходимо такі українські назви вояків: рядовики Джеррі Т. Аксенчук, Геролд Гунчук, Фредерик Кирилюк, Фред А. Вирвас і Ник. Степанчук.

Коло вищих імен, про які не були певні, чи українські вони напевно, ми поставили знак (?).

Можна здогадуватися, що й під понижими назвами, з трохи перекрученим способом писання, скриваються теж канадійсько-українські вояки: рядовики: Ричард Дж. Диблей, Джеймс Давний, Роланд Е. Дуб, Ентоні П. Гелей, Джан Кіт, Ник Дж. Бер(е)зинський, капраль Джордж Бер(е)зинський, Джан Давний, Пітер Дребит, Джан Гуша (мабуть Гуша), Майк Качен, сержант Йосиф Кітко(в)ський, капраль Франко Мартин, рядовики Майк Мельковський, Ричард П. Уман(ь), Йосиф Подо(ль)ський, Пітер Ролик і Степан Ярмола. — („Український Голос“).

Поляки Нарікають На Бритійську Пропаганду

Американсько-польська газета „Наруд Польскі“ з 18. грудня 1941. помістила статтю п. н. „Англіїська пропаганда проти Польщі“. В вій покликуються на газету „Польська Вальчонца“, що виходить в Англії, в якій пи-

шеться, що поляки затривожені тим, що писав про Польщу „Таймс“, найбільший і найвпливовіший англійський часопис, а далі й тим, що написав Велс, британський історик і письменник світової слави. Отже згідно з тим, що подають ті польські газети, „Таймс“ відає Польщу під опіку Росії. Знову Велс, пишуть ті газети, знає тільки те, що Росія забрала Польщі землі „замешкані росіянами і литовцями“. Далі Велс мав написати, що „польська ідея“ є ворожа „загально-людській ідеї“. І каже, що Польща може стати в будучині тим, чим є в Америці стейт

Тексас, Аризона, Флориди чи Нью Йорк, себто, що поляки будуть могли говорити, думати і писати по польськи, без огляду на те, чи живуть в Варшаві чи в Шікаго... Польські газети кажуть, що то не є все одно, бо от в Бразилії заборонили полякам писати по польськи, а на польській незалежній землі таке неможливе. Те, що є добре для британської імперії й британців, не є добре для поляків, пишуть далі польські газети, кажучи, що „імперіальний патріотизм Велса не може зрозуміти ідеї народної (розумій: історичної). — Ред. „Св.“ Польщі“

**ВИПРАВЛЕНИЙ ПІДРУЧНИК
ГРОМАДЯНСТВА**

Заходами Загальної Ради Американської Єдності появилось нове видання книжки „Як стати громадянином Злучених Держав Америки“. Над книжкою працювали — М. Шибсбай, помічна директорка, та Р. Луис, виконавчий деректор Загальної Ради. Обое підготовляли теж і попередні видання підручника, яким користувались тисячі будучих громадян протягом багатьох років.

Після того як став діяти з січня 1941. року закон про державну приналежність, Загальна Рада випустила нове видання книжки, в якій були подані всі зміни, що торкаються натуралізації. Додано 28 сторінок. В переглянутому останньому виданні додано ще 5 сторінок, аби вмістити всі зміни, що їх прийнято з того часу. Тепер книжка має 95 сторінок та вміщає разом з іншим матеріалом, повний текст Конституції Злучених Держав з усіма додатками, включно з „Реєстром Прав Громадянина“.

Закон про державну приналежність доважно змінив вимоги для одержання громадянства. В підручнику про те все говориться. В ньому також є яких 130 сторінок спеціальних питань та відповідей відносно форми державного устрою, та завдань федеральних, стейтових та місцевих урядів. Крім того там є подані деякі факти з американської історії та декілька загальних питань. Книжка вміщає в собі список іміграційних та натуралізаційних урядів, вказуючи який є найближчим для кожного мешканця країни.

Книжка написана ясною і зрозумілою англійською мовою. В ній є показчик змісту, так що легко знайти потрібні інформації. Можна її набути, післявши 25 центів до бюро загальної Ради Американської Єдності:

Common Council For American Unity,
222 Fourth Ave., New York, N. Y.

**ГІТЛЕР ЗАДУМАЄ ПЕРЕСИЛТИ
НІМЕЦЬКИХ ЖИДІВ ДО ПОЛЬЩІ**

Шведська газета „Афтонбладет“, що виходить у Стокгольмі, подає, що в першій половині січня зачнеється масова депортація всіх жидів з Німеччини до Польщі. Таке мав зарядити Гітлер. Наслідком цього будуть терпіти не тільки жиди, але й терпітиме теж і польське населення, що терпить голод, а тепер буде мусяти достарчати поживу ще й жидам, прибувшим з Німеччини.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ

МЕБЛІВ

GRAND CIRCLE

UPHOLSTERING CO., Inc.

2469 WEBSTER AVENUE

Near 188th St.

BRONX, N. Y.

Telephone: FORDHAM 5-4666.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружого свідчення.
● Гемороїди й желяки лікуються без операції.

223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697

Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

**ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
Й ОКОЛИЦЮ****МИХАЙЛО
НАСЕВИЧ**

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

**МИРОН
ЛИТВИН
І СИН****УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**

Обслуга щира і чесна

Main Office:

383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія):

969 South Broad Street,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

**ПЕТРО
ЯРЕМА****УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.),
BRONX, N. Y.
Tel.: MELrose 5-6577

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною
металевою
труною, двома автами, краваном,
бальсамуванням, вми-
ванням Похоронного
Дому і т. д. — \$295.00

Все, чого треба, з внімком оди-
ня й належностей за церковну
відправу й цвинтар.

S. KANAI KAIN

433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4546